

Następny zeszyt *Czasopisma Prawno-Historycznego* (t. XLI, 1989, z. 2) zawierać będzie m.in. rozprawy: Marii Zmierczak, *Jan Jakub Rousseau — rzecznik totalitaryzmu czy liberalnej demokracji?*; Władysława Rozwadowskiego, *Posiadanie w prawie polskim na tle prawa rzymskiego*; Jerzego Walachowicza, *Przywileje grodowe na brandenburskich ziemiach trans Oderam do roku 1375*; Andrzeja Kremera, *Z dziejów Katedry Prawa Rzymskiego Akademii Krakowskiej w XVII wieku*; Wojciecha Borodziuka, *Andrzeja Lipskiego Observationes practicae*; Mariana Mikołajczyka, *Z badań nad kształtowaniem się procesu mieszanego w Polsce w drugiej połowie XVIII w.*; Tomasza Demidowicza, *Rosyjskie ustawodawstwo społeczne w Królestwie Polskim w latach 1832 - 1856*; Ireny Malinowskiej-Kwiatkowskiej, *Małżeństwo — sakrament czy kontrakt? Ze studiów nad francuską doktryną prawniczą XVII - XVIII w.* Ponadto w zeszycie znajdują się prace drobne i materiały, teksty polemiczne, artykuły recenzyjne, recenzje i noty recenzyjne oraz kronika życia naukowego.

CZASOPISMO PRAWNO-HISTORYCZNE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

CZASOPISMO PRAWNO-HISTORYCZNE

TOM XLI—ZESZYT 1

WARSZAWA—POZNAN 1990

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Ajnenkiel, Juliusz Bardach, Jan Baszkiewicz, Stanisław Grodziski, Hubert Izdebski, Bogdan Lesiński, Jan Malarczyk, Henryk Olszewski (redaktor), Kazimierz Orzechowski, Zygfryd Rymaszewski, Stanisław Salmonowicz, Janusz Sondel, Katarzyna Sójka-Zielińska, Wacław Uruszcak, Jan Wąsicki

Tłumaczył na język francuski: Hubert Izdebski

Adres Redakcji:

61-809 Poznań, ul. św. Marcin 90, Collegium Iuridicum UAM

Cz. 108

Printed in Poland

ISBN 83-01-09573-3

ISSN 0070-2471

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE ODDZIAŁ W POZNANIU

Wydanie I. Nakład 340+90 egz. Ark. wyd. 26,5. Ark. druk. 20,625. Papier druk. sat. kl. V 70 g 70×100. Oddano do składania 3 IV 1989 r. Podpisano do druku i wydrukowano w marcu 1990 r. Zam. nr 411/107.

DRUKARNIA UNIWERSYTETU IM. A. MICKIEWICZA W POZNANIU

SPIS TREŚCI — TABLE DES MATIÈRES

Tom XLI — Zeszyt 1

I. ROZPRAWY — ARTICLES

Edward Rymar, Karolińska geneza trybutarnego stosunku władców Polski do królów niemieckich (X-XIII w.)	1
La genèse carolingienne de la soumission tributaire des ducs de la Pologne aux rois allemands aux X ^e -XIII ^e siècles	33
André Gouron, Le recrutement des étudiants à l'apogée de l'université de Cracovie (1480-1509)	35

* *

Pauline Croft, Parliaments and the Political Nation 1559-1640	45
John Cannon, Parliament and Opinion (1688-1832)	59
Valery Cromwell, Parliament and Opinion since 1832	71

* *

Artur Korobowicz, Ewakuacja sądów Królestwa Polskiego i ich losy w czasie pierwszej wojny światowej	87
L'évacuation des cours de justice du Royaume de Pologne et leur sort au cours de la 1 ^{re} guerre mondiale	107
Piotr Stachańczyk, Sąd przysięgłych w ustawodawstwie karnym i doktrynie w Polsce w latach 1918-1929	109
La cour d'assises selon la législation pénale et la doctrine polonaises des années 1918-1929	133

* *

Zygmunt Ziembliński, Czesław Znamierowski. W stulecie urodzin	135
---	-----

II. PRACE DROBNE I MATERIAŁY — MISCELLES

Magdalena Krasoń, Ze studiów nad terminologią źródeł prawa rzymskiego w sprawach opłaty za superficies	139
--	-----

III. ARTYKUŁY RECENZYJNE — ARTICLES CRITIQUES

Jacek Sobczak, O dziejach Litwy (W związku z książką Juliusza Bardacha <i>O dawnej i niedawnej Litwie</i> , 1988)	149
Michał Jaskólski, O roli strachu w historii (Komentarz do książki Jean'a Delumeau <i>Strach w kulturze Zachodu</i> (XIV - XVIII w.), 1986)	155

IV. RECENZJE I NOTY RECENZYJNE
— COMPTES RENDUS ET NOTES CRITIQUES

D. Nörr, <i>Causa mortis</i> . Münchener Beiträge zur Papyrusforschung und antiken Rechtsgeschichte, H. 80, 1986 (Krzysztof Amiełańczyk)	165
Forschungen zur Rechtsarchäologie und Rechtlichen Volkskunde, Hrsg. von L. Carlen, Bd. 9, 1987 (Witold Maisel)	168
Festschrift für Hans Thieme zu seinem 80. Geburtstag. Hrsg. von Karl Kroeschell, 1986 (Katarzyna Sójka-Zielińska)	170
G. van Dievoet, Les coutumiers, les styles, les formulaires et les „artes notariae”, 1986 (Krzysztof Skupieński)	171
Razwitiye russkogo prava w XV-pierwoj polowinie XVII w., pod red. W. S. Niersiesianca, 1986 (Juliusz Bardach)	173
Raganų teismai Lietuvoje, przyg. K. Jablonskis i R. Jasas, 1987 (Andrzej B. Zakrzewski)	174
Lochwicka ratuszna kniha druhoj polowiny XVII st., wyd. O. M. Masztabej, W. G. Samijlenko, B. A. Szarpiło, 1986 (Andrzej B. Zakrzewski)	177
J. Poraziński, Sejm lubelski w 1703 r. i jego miejsce w konfliktach wewnętrznych na początku XVIII wieku, 1988 (Henryk Olszewski)	179
A. Czaja, Między tronem, buławą a dworem petersburskim. Z dziejów Rady Nieustającej 1786-1789, 1988 (Ewa Borkowska-Bagieńska)	182
B. Rehbach, Der Entwurf eines Kriminalgesetzbuches von Karl Theodor von Dalberg aus dem Jahre 1762, 1986 (Adam Lityński)	185
Handbuch der Quellen und Literatur der neueren europäischen Privatrechtsgeschichte. Bd III: Das 19. Jahrhundert. 3. Teilband: Gesetzgebung zu den privatrechtlichen Sondergebieten, 1986 (Katarzyna Sójka-Zielińska)	189
L. Piątkowski, Rosyjska myśl społeczno-polityczna wobec kwestii narodowej w Europie w latach 60-tych XIX w., 1985 (Krystyna Chojnicka)	191
S. A. Madijewskij, Politiczeskaja sistiema Rumynii. Poslednaja triet' XIX-naczalo XX w.: Monarchija — parlamient — prawitielstwo, 1980, 1984 (Juliusz Bardach)	193
P. M. Lisiewicz, W imieniu Polski Podziemnej. Z dziejów wojskowego sądownictwa specjalnego Armii Krajowej, 1988 (Grzegorz Górski)	196

* * *

R. C. van Caengem, Judges, Legislators and Professors. Chapters in European Legal History, 1987 (Adam Czarnota)	199
O. F. Robinson, T. D. Ferguson, W. M. Gordon, An Introduction to European Legal History, 1985 (Adam Czarnota)	200
Law, Economy and Society. Essays in the History of English Law 1750-1914, ed. G. R. Rubin-D. Sugarman, 1984 (Adam Czarnota)	201

P. Schiera, Il laboratorio borghese. Scienza e politica nella Germania dell'Ottocento, 1987 (Stanisław Salmonowicz)	202
W. Thomas, Mill, 1985 (Adam Czarnota)	203
Ph. Corrigan, D. Sayer, The Great Arch. English State Formation as Cultural Revolution, 1985 (Adam Czarnota)	204
A. Walicki, Legal Philosophies of Russian Liberalism, 1987 (Adam Czarnota)	206
Omaggio a Giovanni Tarello. Materiali per una storia della cultura giuridica, 1987 (Stanisław Salmonowicz)	206
T. H. Green, Lectures on the Principles of Political Obligation and the Other Writings, ed. P. Harris — J. Morrow, 1986 (Adam Czarnota)	206

V. POLEMIKA — POLEMIQUE

Jerzy Malec, O recenzji Wacława Uruszczaaka uwag kilka	209
Wacław Uruszczaak, Duplika na replikę Jerzego Malca	217

VI. IN MEMORIAM

John Gilissen 1912-1988 (Juliusz Bardach)	219
Tadeusz Mencil 1912-1988 (Władysław Sobociński)	223

VII. KRONIKA — CHRONIQUE

Międzynarodowe Seminarium Historyczne w Rzymie na temat kontynuacji prawa rzymskiego w dziejach Europy Wschodniej (Witold Maisel)	231
Międzynarodowe Kolokwium Towarzystwa do Badań nad Sądem Kameralnym Rzeszy, Wetzlar 1987 (Ludwik Łysiak)	231
II Konferencja naukowa. Polska myśl polityczna w dzielnicy pruskiej w XIX w. w Toruniu (Adam Czarnota)	232
Międzynarodowe Seminarium: Dwieście lat Konstytucji USA w perspektywie nauk historycznych i prawnych w Toruniu (Adam Czarnota)	234
Międzynarodowa Konferencja: czterechsetlecie III Statutu Litewskiego w Nieborowie (Wanda Sudnik)	235
Konferencja naukowa w Wilnie poświęcona czterechsetleciu III Statutu Litewskiego z 1588 r. (Wojciech Kulisiewicz)	236
Kolokwium habilitacyjne dr Marii Zabłockiej (Elżbieta Krakowiak)	237
III Ogólnopolski Konkurs im. Michała Sczanieckiego na najlepsze prace maderskie i dyplomowe z historii prawa (Marian Mikołajczyk)	238

VIII. BIBLIOGRAFIA — BIBLIOGRAPHIE

Materialy do polskiej bibliografii historycznoprawnej za rok 1987. Pod redakcją Marii Zabłockiej materiały zebrali: Anna Rosner, Iwona Umecka, Marek Wąsowicz, Maria Zabłocka	241
---	-----

WSPÓŁPRACOWNICY ZESZYTU 1

Krzysztof Amiełańczyk (Lublin)
Juliusz Bardach (Warszawa)
Ewa Borkowska-Bagieńska (Poznań)
John Cannon (Newcastle)
Krystyna Chojnacka (Kraków)
Pauline Croft (London)
Valery Cromwell (Sussex)
Adam Czarnota (Toruń)
André Gouron (Montpellier)
Grzegorz Górski (Toruń)
Michał Jaskólski (Kraków)
Artur Korobowicz (Lublin)
Elżbieta Krakowiak (Warszawa)
Magdalena Krason (Kraków)
Wojciech Kulisiewicz (Warszawa)
Adam Lityński (Katowice)
Ludwik Łysiak (Kraków)
Witold Maisel (Poznań)
Jerzy Malec (Kraków)
Marian Mikołajczyk (Katowice)
Henryk Olszewski (Poznań)
Anna Rosner (Warszawa)
Edward Rymar (Pyrzyce)
Stanisław Salmonowicz (Toruń)
Krzysztof Skupieński (Lublin)
Jacek Sobczak (Poznań)
Władysław Sobociński (Warszawa)
Katarzyna Sójka-Zielińska (Warszawa)
Piotr Stachańczyk (Kraków)
Wanda Sudnik (Warszawa)
Iwona Umecka (Warszawa)
Wacław Uruszczak (Kraków)
Marek Wąsowicz (Warszawa)
Maria Zabłocka (Warszawa)
Andrzej B. Zakrzewski (Warszawa)
Zygmunt Ziemiński (Poznań)